

Nærmere om reglene om universell utforming

Cathrine Sørli, utredningsleder i

Kommunal- og distriktsdepartementet

I ny valglov har vi fått en bestemmelse om universell utforming av valglokaler og valgutstyr.

Valglokale

Overordnende hensyn for regelendringen er:

- lik mulighet til å stemme
- likeverdighet
- valgfrihet for den enkelte velger

Likestillings- og diskrimineringsloven (§ 17) :

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, slik at virksomhetens alminnelige funksjoner kan benyttes av flest mulig, uavhengig av funksjonsnedsettelse.

Hvor gjelder bestemmelsen i valgloven om universell utforming?

- Lokaler som benyttes til forhåndsstemming
- Lokaler som brukes på valgdagen
- Bygning man må gå gjennom for å komme til et valglokale lenger inn i bygningen

Inngangsparti

- Belysning
- Visuelt og taktilt oppmerksomhetsfelt foran hovedinngangsdør
- Trinnfrihet
- Horisontalt felt utenfor hovedinngangsdør
- Plassering av automatisk døråpner
- Dørbredde

Valglokale

- Kommunikasjonsveier
- Dører
- Skilting
- Utforming av rom der stemmingen skjer

Valgavlukke

- Krav til at en person i rullestol usett og i enerom kan velge stemmeseddel, gjøre evt. endringer og avgi stemmen.

Bord der stemmesedler stemples og valgurne

- Bord skal plasseres med en betjeningshøyde på mellom 0,8 og 1,2 m over gulvet
- Universelt utformet valgurne

Stemmeseddelutforming

- I hovedsak er tidligere utforming videreført, med noe større skrift
- Det trykkes partistemmesedler med punktskrift
- Krav om punktskrift på stemmeseddelhyllene på minst 1 av 10 av valgavlukkene

Unntaksadgangen

- Begrensningen i plikten til universell utforming vil også gjelde for valglokaler i tilfeller der utformingen eller tilretteleggingen vil være uforholdsmessig byrdefullt for en kommune.

Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp

- Unntak ved «særlige grunner»

Kunngjøringsplikten

- Pålagt å kunngjøre hvilke valglokaler velgerne ikke kan ta seg inn i uten hjelp

Det er valgstyret selv som må avgjøre hvilke lokaler som skal benyttes som valglokaler

Individuell tilrettelegging for den enkelte velger

- Veiledning/assistanse
- Stemme rett utenfor et valglokale
- Ambulerende stemming

Råd for personer med nedsatt funksjonsevne og eldreråd

- Rådene kan ha verdifulle innspill om hvilke hindringer personer med funksjonsnedsettelse og eldre kan oppleve ved stemming, om hvordan valglokalene kan tilrettelegges og hvordan assistanse og veiledning kan innrettes for å avhjelpe eventuelle hindringer.